

Asia: VN/25273/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne 5 §:ään esitetyistä muutoksista

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry kiittää mahdollisuudesta saada lausua asiasta.

NÄE kannattaa esitettyä muutosta, joka mahdollistaa yksityisille ammatinharjoittajille ja heihin rinnastettaville yhden henkilön yrityksille toiminnan aloittamisen tai sen muuttamisen heti rekisteröintihakemuksen jättämisestä alkaen. Elinkeinonharjoittajien yhdenvertaisuuden varmistamiseksi esitämme, että muutos laajennetaan koskemaan myös kaikkia jo kertaalleen rekisteröityneitä toimijoita.

Lisäksi NÄE esittää käsittelyjärjestystä muutettavan siten, että lupaviranomaisten olisi jatkossa käsiteltävä sellaisten palveluntuottajien hakemukset ensin, joilta edellytetään rekisteröintipäätöstä ennen toiminnan aloittamista. Käytännössä tämä tarkoittaa hakemusjärjestyksessä tapahtuvasta käsittelystä luopumista.

Kommenttinne 52 ja 56 §:ään esitetyistä muutoksista

NÄE pitää tarkoituksenmukaisena esitettyä julkisten palveluntuottajien ja palveluyksiköiden rekisteröitymisten siirtämistä eteenpäin kahdella vuodella. Esitys turvaa merkittävästi uuden valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston aloituksen työrauhaa.

NÄE ei sen sijaan pidä hyväksyttävänä esitettyä julkisen sektorin palveluntuottajien rekisteröitymisen määräaikaista, vuoden 2030 loppuun asti ulottuvaa, maksuttomuutta. Koska viranomaisen rekisteröintityö aiheuttaa kustannuksia, jotka tulee lähtökohtaisesti kattaa palveluntuottajilta perittäviltä maksuilla, johtaa esitys väistämättä siihen, etteivät pelkästään yksityiseltä sektorilta perityt maksut riitä kattamaan toiminnasta aiheutuvia kustannuksia tai yksityiseltä sektorilta peritään ajalta ylisuuria maksuja toiminnan kulujen kattamiseksi.

Kommenttinne esityksen vaikutuksista

Lakimuutos helpottaa toiminnan käynnistämistä ammatinharjoittajien ja yhden henkilön ammatinharjoittajayhtiöiden osalta ja parantaa siten suoraan palveluiden saatavuutta. Toisaalta se

ei helpota tai nopeuta miltään osin jo rekisteröityneiden toimijoiden normaaliin liiketoimintaan liittyvien muutosten- tai uusien palveluyksiköiden ja toimipisteiden rekisteröintejä.

Muut kommentit

NÄE toivoo, että lupaviranomaiset edelleen aktiivisesti kehittävät toimintatapojaan rekisteröinnin käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja eri lupaviranomaisten tulkintojen yhdenmukaistamiseksi.

Käsittelyajoille tulisi antaa yksiselitteinen palvelulupaus; esimerkiksi että se kestää korkeintaan 30 vuorokautta. Lisäksi tulee mahdollistaa rekisteröintihakemusten priorisointi siten, että jo kertaalleen rekisteröityneiden toimijoiden muutos- ja lisärekisteröinnit voidaan käsitellä ensimmäistä kertaa rekisteröityviä nopeammalla menettelyllä, sillä niihin ei käytännössä liity lainkaan vastaavaa riskiä potilasturvallisuuden vaarantumisesta kuin ensimmäistä kertaa toimintaan aloittavilla.

Lainsäädännön ja toimintatapojen olisi mahdollistettava jatkossa myös priorisointi rekisteröintihakemusten käsittelyssä: ensimmäisten rekisteröintihakemusten ja jo toimivien yritysten muutos- ja lisähakemusten käsittely pitäisi voida eriyttää toisistaan.

NÄE esittää, että lakimuutos saatetaan voimaan mahdollisimman nopeasti, viimeistään 1.1.2025. Lisäksi toivomme, että valvonnan sääntelyä jatkossa kehitettäessä sitä arvioidaan kriittisesti normien purkamisen näkökulmasta käsin.

Tast Panu
Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry